

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. IV. cap. 11. de Origine Animæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

qui hic causam pro effectu, ibi pro causâ effectum nominavit, quæ observatio ad *quartum* quoque testimonium est facta. *Septimum* super adhuc est Augustini testimonium, quo Bellarminus in præsentî Quæstione, utitur vel potius abutitur, quod etsi in se contineat descriptionem Superbiæ, circa primum Protoplastorum lapsum, & quidem tanquam rei lapsum antecedentis, non id tamen fit cum exclusione *Infidelitatis*, quæ iterum omnino præsupponi & subintelligi debet, tanquam fons & origo, unde voluntatis humanæ elatio nata est, homine cometipso suam infidelitatem DEO Creatori ostendente, quo voluntatem propriam voluntati Superioris superciliosè anteposuit. Nunc ut paucis adhuc vindicemus Augustini testimonia, quilibet aperte *Infidelitatem* in descriptione primi lapsus non solum nominat, sed & Inobedienciæ præponit, quam Bellarminus supra, & quidem ex Augustino, cum Superbiâ pro eodem haberi voluit peccato; eminet inter ea, quod idem Bellarminus in responsione ad objectionem *tertiam* tentavit obscurare, discrimen faciens inter Superbiâ & Inobedienciâ *apertam & occultam*, ad quem ferè modum *Pererius* duplicem in hoc peccati actu statuit Superbiâ, Bellarminus autem sub diversis nominibus, *superbiâ & Inobedienciâ*, in faciem sibimetipso contradicens & scribens. Verum non exhaurit distinctio hæc vim testimonii, manifestè *Infidelitatem* præponentis Inobedienciæ, quam de aperta solum, & non simul etiam de occultâ antecedente intelligi debere, Bellarminus quidem dicit, sed non probat, neque etiam poterit probare, verbis Augustini manifestissimis ea inter pro Infidelitatis antecessione obtinentibus. Illud porò testimonium, de quo in responsione ad objectionem *sextam* agit, eam non admittit Glossam, quam ei adfricare conatus est Bellarminus. Dicit expressè Sanctus Pater, *primos parentes nostros voluisse Divinitatem rapere*. Bellarminus respondet vel potius nugatur, hoc non ita accipiendum esse, quali voluerint mutare naturam, sed *Dû optaverint fieri tantum per Imitationem & Similitudinem*, quam ita describit, & per duo alia Augustini testimonia confirmat, ut si dicam, Bellarminum quid scripserit, quidve adfirmarit vel negarit, nescivisse, nec ad animam vocasse; nullam Ei fecero injuriam. Si enim optarunt Protoplasti, ut, *sicut Deus scit bonum & malum, nec aliquo eget Rectore & Governatore, nec alicujus potestati est subditus; ita & ipsi scirent bonum & malum, nec DEI indigerent providentiâ, nec illius imperio & potestati subessent*, quæ Bellarmini id Augustini testimonio duplici confirmantis verba sunt; non video, quid desiderari possit, quò minus dicatur, eos voluisse Naturam mutari, talem optantes Imitationem & Similitudinem DEI, quæ cum ipsâ hominis naturâ simul stare non potuit. Quod præterea addit Bellarminus, Superbiæ hujus, de quâ hæctenus, initium esse non solum potuisse, sed etiam fuisse in homine, *absque ullo errore præcedente, per solam inconsiderationem si-ve incogitantiam*, ad ea pertinet, quæ supra de naturalitate & Supranaturalitate Imaginis Divinæ, & Justitiæ Originalis ex Augustino sufficienter dicta sunt, utpotè ex quibus manifestum esse potest, Bellarminum non sine magno errore initium hujus Superbiæ ab omni errore liberatum voluisse. Et dum rem hanc per simile ex Theologiâ Morali hodiernâ de *morosâ delectatione* conatur illustare, ad eorum pertinet censum, de quibus infra bono cum DEO agetur uberius, nobis jam, præteritis Quæstionibus cæteris, quas Bellarminus de primo hoc peccato, nescio, contra quos adversarios, inutili ferè operâ proposuit, ad sequentia progredientibus.

LIBRI QUARTI

CAPVT VNDECIMVM,

DE

Animæ Origine.

IN hoc etiam libro primam omittimus de *Originali Peccato* Controversiam, quam Bellarminus prolixissimè contra Pelagianos, & aliquâ ex parte contra Zvinglianos per integra decem capita proposuit, utut fortè non deessent, quæ contra ipsum et quoque Bellarminum & socios, propter nimiam hujus peccati *extenuationem*, possent & fortè

fortè deberent urgeri, si id præmissis ageretur, & non iterum ab aliis esset ostensum. Rectè igitur vià ad eam Quæstionem fit processus, in quâ apertè Bellarminus Evangelicis contradicit, ut & hic videatur, à quâ parte steter Augustinus. Dicitur ea non immeritò vexatissima, de quâ pro & contra ab hostibus pariter & Fidei, ut videri volunt, sociis plurima hodiè scribuntur & leguntur, nobis de Augustini iterum auctoritate sollicitis, & duce quidem Bellarmino, qui anam indicat Augustino præbitam, ut hanc Quæstionem agitareet controversam. Nimirum inter objectiones ex ratione contra peccatum originis pro Sententiâ Pelagianorum decimam & ultimam recenset hanc: *Peccatum non in carne, sed in Anima sedem habet. Sed anima non trahitur ex Adamo; aut si trahitur, non propagatione, sed imitatione trahitur.* Bellarminus subjungit, *Hoc argumentum semper Augustino difficillimum, ac penè visum est insolubile; quâ etiam de causâ nunquam certò sibi persuadere potuit, animas creari ex nihilo, non à parentibus trahi.* Post capite prænotato sex diversas de Origine Animarum refert Sententias, inter quas numero & ordine quartam hanc esse dicit, *Animas non minus à parentibus trahi, quàm corpora; ita ut ex animâ Patris sit anima filii, quemadmodum ex corpore Patris est corpus filii.* In discussione hujus Sententiæ monet inter alia ex Augustino, *nullum fortè locum Scripturæ inveniri, in quo perspicuè doceatur, Animas non fieri ex propagine sed creari.* Et ubi in adductione testimoniorum contra hanc Sententiâ ex Scriptis Patrum ad Augustinum venit, sequentia de Eo observavit: *Augustinus, quamvis incertam esse crediderit Animarum Originem, scribens, opinionem, quæ Animarum adferit propagationem, fortioribus niti argumentis, quàm Sententias aliorum ceteras, alibi tamen eam apertissimè refellit Sententiâ, statuens, Animarum propagationem inconsideratâ defendi temeritate, & de Sententiâ Tertulliani judicans, nihil eâ perverius dici posse.* Pluribus deinde contra hanc Sententiâ notatis, ad quintam pergit eorum, qui censent, *Anima Originem latere, nec aliquid temerè definiendum esse, cujus Sententiæ ad mortem usque Augustinum fuisse scribit, quod intelligi posse putat præsertim ex quatuor libris de Origine Animæ, utpotè quos Senex jam ideò scripserit, ut ostenderet, se de hac re non sine magnâ causâ non audere certam proferre Sententiâ.* Nos tamen, ita Bellarminus, hoc tempore hanc Sententiâ minimè tutam esse censemus, & ideò sextâ subscribimus Sententiæ, quæ docet, *hominibus singulis Animas singulas non ex propagatione, sed ex nihilo tunc primùm creari & infundi, cum in utero Matris fetus concepti atque ad animationem preparati sunt; quæ Sententiâ est Hilarii, Ambrosii, Hieronymi, Chrysostomi, Theodoretii, Cyrilli Alexandrini, Leonis Magni &c. quamvis de quartâ idem Bellarminus monuit Sententiâ, testari Hieronymum, in eâ fuisse maximam partem occidentalium Scriptorum.* Pergit autem Bellarminus, *Ratio, cur quintam judicemus explodendam, sextam verò amplectendam, duplex est. Primò enim habemus hoc tempore præter testimonia Patrum, qui Augustini tempora præcesserunt, Rescriptum Leonis primi, Decretum Leonis decimi in Concilio Lateranensi, Consensum omnium Theologorum, qui his quingentis Annis floruerunt, deniq; Rationes egregias à Theologis excogitatas, quibus caruit Augustinus. Deinde, tota causâ, quæ impedivit Augustinum, ne creationem novarum Animarum certò sibi persuaderet, argumentum fuit Pelagianorum contra Originis peccatum. Nam cetera contra novam creationem Animarum facillè putavit se dissolvere posse, & re ipsâ dissolvit; sed tamen ingenuè confitetur, se neque legendo, neque orando, neque ratiocinando invenire potuisse, quomodo cum Animarum creatione peccatum Originis defendatur.* Cæterum, ita porro Bellarminus, remotâ quæstione peccati originalis Augustinus Sententiâ de Animarum creatione verissimam esse non dubitavit. Nam in *Origine Animæ* sunt cavendi, ita scripsit: *Nihil istorum quatuor dicentes, quoniam quodlibet eorum falsum atque impium est, hanc Sententiâ suam (de novâ Animarum creatione) non solum me non vetante, sed etiam favente & gratias agente, defendant.* Et alibi ad Hieronymum: *Licet nemo faciat optando, ut verum sit, quod verum non est; tamen si fieri posset, optarem, ut hæc Sententiâ esset vera, sicut opto, ut si vera est, abs Te liquidissime ac invictissime defendatur.* Et iterum alibi ad Opatum: *Si inveneris, quod Te querere admonui, quod ipse adhuc fateor non inveni, defende quantum potes & adfere, Animarum infantium ejusmodi esse novitatem, ut nullâ ducantur propagatione; & nobiscum, quod inveneris, fraternâ charitate communica. Si autem non inveneris, neque sic jam temerè in aliam Tuam deflectatur adfensio Sententiâ, ut eas ex illâ unâ credas propagando traduci; ne forte alius*

Epist. 28.
ad Hieron.lib. 10.
de Gen.
cap. 23.
Epist. 157
ad Opat.Epist. 27.
inter Au.
gust.lib. 1.
cap. 19.

inve-

*invenire possit, quod ipse non possit, aut aliquando invenias, quod nunc non potes. Et in-
tra: Si potes animas sic alienas defendere à propagatione, ut hoc tamen Chirographo, quod so-
la Christi morte est rumpendum, ratione rectissima demonstrantur obstricta, non solum mi-
mine prohibente id defende, verum etiam nobis, quomodo tecum defendere possimus, osten-
de. Si autem non potes, melius Origo Animæ lateat.* Bellarminus subjungit, Ex his lo-
cis est perspicuum, Augustino Sententiam de Creatione Animarum longè visam esse
veriorē, quàm Sententiam de Propagatione. Nec objici debet, quod in opere de
Genesi ad literam, loco supra citato, videatur magis propendere in Sententiam de
Propagatione; neque enim confert eo in loco Sententiam cum Sententiâ, sed argu-
menta cum argumentis, ac dicit, *Sententiam de Propagatione niti argumento fortiori.*
Non tamen inde sequitur, eam Sententiam illi visam fuisse veriorē. Adde, quod
Epistolam ad Hieronymum de *Origine Animæ* scripsit posterius, quàm libros de Ge-
nesi, & Epistolam ad Optatum adhuc posterius, & post utramque scripsit libros qua-
tuor de *Animæ Origine* jam Senex valde, ut ex secundo Retractionum libro potest in-
telligi. In his autem Scriptis semper magis ac magis invenitur recessisse à Sententiâ
de Propagine, & adcessisse ad Sententiam de Creatione Animarum. Igitur sola tra-
ductio Originalis Peccati Augustinum impedit, quò minus crederet Animarum
creationem. At reverà, ita adhuc Bellarminus, *neque Animarum creatio impedit pec-
cati traductionem, neque propagatio animarum ex anima Adami propagationem pec-
cati juvat.* Quare cum illud argumentum de Origine peccati solum cunctationis
fuerit causa, illud autem non minus facile dissolvatur posita Animarum creatione, quàm po-
sita propagine; nulla est causa, cur amplius dubitandum esse credamus. Certe, si nunc
inter homines viveret Augustinus, non solum faveret, sed gratias etiam ageret illi, qui hanc
tuentur Sententiam.

Hucusque Bellarminus de Animæ origine ad Sententiam Augustini, quibus-
cum quomodo convenient, quæ *Vesofillus*, Lucentis Episcopus, circa eandem, luis in
Augustinum *Advertentiis*, primo statim Quæsito inseruit, Lector eruditus judicet.
Sunt autem sequentia: *Pro Augustino respondemus, inquit, defensore Eum non indigeres
pluribus enim locis suam exposuit mentem. Igitur falso imponitur Illi, quod usque ad Vita
terminum dubius manserit circa Animæ Originem.* Nam sexto de Animæ origine libro,
postquam enumeravit quædam, quæ dicit esse multum aperteque perveria & Fidei
Catholicæ adversa, inter ea, inquit, primum est, quod dixerunt quidam, *DEUM non de
nihilò animam, sed de seipso fecisse.* Ex propriâ ergo definit Sententiâ, Adversum esse
Fidei Catholicæ, adterere, quod *DEUS animam non faciat de nihilò.* Et Sermonem post vi-
gesimum quinto ad Fratres in Eremito, de quo ita in antecessum Scriptor advertenti-
rum: *Dominus scit, quanto gaudio & lætitiâ Cor meum exultavit, quando locum hunc tam
expressum & evidentem reperi contra eos, qui adserunt, circa Originem Animæ dubium sem-
per mansisse Augustinum; in quorum confusionem & damnationem solus hic locus sufficiens,*
sic enim scribit: *Dicitis, (vel, dicetis) Fratres, cur Festum Nativitatis sacri Iohannis cele-
bramus? Numquid in peccato est conceptus? Et ideo attendite, quod prius seminatur homo,
postea concipitur, & caro formatur; deinde post dies quadraginta septem creatur Anima &
corpori infunditur, secundum Sanctum Patrem & Martyrem Cyprianum, cui in omnibus com-
pellor credere, qui per Spiritum Sanctum optime locutus est.* Addit Episcopus Lucentis,
*Quid clarius & manifestius in libris retractionum retractavit & adseruit, quam quod hoc
hoc fateretur? Nempe, se compelli credere, Animam à DEO creari & corpori infundi, quia per
Spiritum Sanctum Cyprianus Martyr ita sibi tradiderit, & à DEO inspiratus optime locutus
sit, sicut in aliis, ita & in hac veritate Fidei Catholicæ, cui Ecclesia consentiat.* Pergit *Velo-
fillus*, & suam hanc Sententiam adhuc aliis quatuor Augustini testimoniis confirmatum
it: *Contra Fortunatum Disputatione primâ ait, Animam dico esse factam à DEO, & e-
minia, quæ DEUS fecit, de nihilò fecit.* Et in actis cum Felice Manichæo, *Dico, Animam
non Dei naturam, sed à Deo factam.* Et libri ad Orosium contra Priscillianistas & Orige-
nistas capite secundo fateretur, se credere, *Animam ex nihilò factam à DEO.* Contra advec-
tensarium Legis & Prophetarum ait, *Animam non esse partem DEI, nec de substantiâ & natura
Ejus creatam, sed ex nihilò factam, dubitare fas non est.*

lib. II.
cap. 16.

E recentioribus hæc de re Sententiam dicat *Launojus*, Sorbonista Parisiensis an-
te hæc non semel laudatus, qui in Dissertatione de *vero Authore Professionis Fidei*, quæ
Pelagio, Hieronymo, Augustino tribui vulgò solet, ejusque tertio capite, *Augustini non*

non esse hanc Professionem Fidei, rationibus quinque potissimum ostenditur, hanc quarto propoluit loco: Augustinus non facile adsentitur articulo huic, Animas à Deo dari credimus, quas ab Ipso factas dicimus. Non facile, inquam, adsentitur, cum quotidianam Animarum Creationem Dogmatibus Ecclesiasticis non adscribat, ut primum liquet ex libri de hæresibus numero octogesimo: Luciferianos à Lucifero, Caralitano Episcopo, exortos & celebriter nominatos nec Epiphanius, nec Philastrius posuit inter hereticos. Apud quendam tamen, cujus nomen in eodem Eius opusculo non inveni, Luciferianos in hereticis postis legi per hæc verba: Luciferiani, inquit, cum in omnibus Catholicam teneant Veritatem, in hunc stultissimè prolabantur errorem, ut animam dicant ex Transfusione generari, eandemque dicant & de carne, & carnis esse Substantiam. Virum ergo iste propter hoc, quod isti sentiunt de Animâ, si tamen verè ita sentiunt, inter hereticos non crediderit esse ponendos, rectè crediderit; an etiam si id sentirent, vel non sentirent, ideo tamen sint heretici, quia dissensionem suam pertinaci animositate firmarunt, alia est questio, neq; hoc loco mihi videtur esse tractanda. Subjicit loco critique Launojus, Non sic opinor cum eâ ageret Sententiâ Augustinus, quæ explorata in Ecclesiâ doctrinæ repugnaret, ac ubi dixisset aliquando, credimus. Deindè in Epistolâ ad Hieronymum probat, nullis Scripturæ locis eam aptè confirmari Sententiâ, quæ singulas singulis nascentibus animas dari contenderet à Deo. Hoc autem de Ecclesiastico dogmate Augustinum dixisse, quis in suum induceret animum? Tum in Epistolâ ad Optatum scribit, Aliquid certum de Origine Animæ nondum in Scripturis Canonicis reperi. Et post alia: A me cum quævisset Amicus mihi charissimus & Divinarum studiosus Literarum, quid de hæc Questione sentirem, eiq; remotâ verecundiâ hinc astus meos & ignorantiam meam falsus essem, scripsit inde trans Mare ad Virum doctissimum, cui rescripsit ille, ut me potius consuleret, nesciens, quod jam fecerit, nec aliquid à me certum ac definitum audire potuerit. Denique in Opere ad Vincentium Victorem de Origine Animæ: Eam me reprehendisti, quæ non corrigere humilitas, sed partim fateri, partim defendere Veritas cogit. Hæc autem sunt, unum, quod de Origine Animarum, quæ post primum hominem sunt datæ vel dantur hominibus, non sum ausus aliquid definire, quia fateor me nescire. Et ibidem, Divina Testimonia, quæ ad istam Questionem solvendam referre voluisti, non id aperiant. Aliud est, quod illa demonstrant, sine quo verè non possumus pèr vivere, quod scilicet animarum nostrarum DEum habeamus datorem, creatorem, formatorem; sed quomodo id faciat, utrum novis eas stando, an de Parentibus trahendo, non exprimitur, nisi de unâ illa, quam primo homini dedit. Et post alia: Velles me definire, quod ipse definiisti, ut in tales contruderer angustias, in quales ipse contrusus adversus Fidem Catholicam tot ac tanta locutus es, ut eas, si fideliter atq; humiliter recolas atq; consideres, videas profecto, quantum profuisset tibi, si scripsisses nescire, quod nescis, & quantum tibi proficit, si vel nunc scias. Et iterum post aliqua: Ego, si hoc, quod de Animarum querimus Origine, nec Deo, nec aliquo homine spiritali docente potero scire, paratior sum defendere, quam rectè etiam hoc DEUS, sicut alia multa, scire nos noluerit, quam temerè dicere, quod aut ita sit obscurum, ut hoc non solum ad aliorum intelligentiam perducere nequeam, sed nec ipse intelligam; aut certè etiam hereticos adjuvet, qui propterea conantur persuadere, ab omni noxâ puras esse parvulorum animas, ne scilicet eadem noxâ in auctorem DEum recurrat & redeat. Addit iterum pro epicrisi Sorbonista: Ex his omnibus extra, quam manifestum est, relata ex Fidei professione verba, cum ad Augustinum minime pertineant, ipsam quoq; Fidei professionem minime ad Eundem pertinere. Quis enim & quâ ratione probaret illa esse adscripta, vel Augustinum in Ecclesiâ dogmatibus eam de Origine Animæ Sententiâ posuisse, quam in Scripturis Canonicis non comperisse & nescire se fatetur, quam definire non audeat, & quæ tandem ipsius Augustini iudicio Pelagianos adjuvat?

Conter hæc, amicissime Lector, cum advertentis, vel si verum licet scribere, advertentis Episcopi Lucensis, & utriusque cum observationibus Bellarmini, & vide, annon tres hi Scriptores diversis planè agantur motibus circa exhibendam Augustini de Animæ Origine Sententiâ, Bellarmino quidem Ei dubitationem ad mortem usq; cum propensione tamen ad Creationem, vel osillo patrociniû creationis expressum, Launojus autem neq; hoc, neque illud adscribentibus, Fratribus Cadmæis semetiplos conficientibus, præterquam quod ipse Bellarm. non pauca iterum suppeditat, quæ satis feliciter contra ipsamet possunt usurpari, Launoji quoq; observatis in Veritatis Evangelicæ ulû contra Bellarm. pariter & vel osillum cedentibus, nimirum, loco maximi nobis inlervit præjudicii, quod Bellarm. & quidem, ut præ te fert, ex Augustino monet, nullû fortasse locum Scripturæ inveniri, in quo perspicuè doceatur, Animas non fieri ex propagine, sed creati; quod tamen Launojus ex eodem Augustino candidius aliquantò proponit, scribens, Augustinum probare,

Lib. IV.
cap. 1.
& 2.

NB.

nulla Scripturæ locis eam aptè confirmari sententiam, quæ singulas singulis nascentibus animas dari à Deo contendat. Quorsum pertinet, quod idem Bellarminus contra quartam demonstraturus Sententiam à se recensitam, & quidem ut scribit efficaciter, Animas non propagari ex Parentibus, sed creari, duobus id modis fieri posse contendit, primum traditione Ecclesiasticâ, deinde rationibus evidenter ductis ex Fidei principiis, omittens probationem à Scripturâ, quam aliàs & de jure quidem præmisit. Accedit, quod facti coactus fuit ex Augustino Bellarminus, opinionem, quæ Animarum adserit propagationem, fortioribus niti argumentis, quam Sententias aliorum ceteras. Quamvis autem Bellarminus subjungat, Augustinum alibi apertissimè eam refellere Sententiam, statuendo, Animarum propagationem inconsideratâ defendi temeritate, additâ de opinione Tertulliani censurâ, nihil eâ perversius dici posse, non uno in Veritatem impingit modo. Falsum est, Augustinum in Epistolâ ad Opratum apertissimè Sententiam de propagatione Animarum refellere, nisi dicendum sit, Eum refellere alteram quoque de Animarum Creatione Sententiam. Demonstrat nimirum ibi, quod Lemma Epistolæ præscriptum indicat, quid de Animarum Origine certum sit, & quid adhuc salvâ Fidei rectitudine queri nescire possit; ostendens, quæ qualesve ab utrâque parte possint urgeri difficultates, ne vel creatio animarum, vel earum propagatio extra omnem dubitationis aleam posita esse videatur, monito hoc præmisso, aliquid certum de Anima Origine se nondum comperisse, id quod Launojum quoque vidimus adnotasse. Falsum est insuper, quod Bellarminus scribit, Augustinum statuisse, Animarum propagationem inconsideratâ defendi temeritate; non enim id ita scripsit Augustinus, sed contra eos agere se dixit, qui Animarum propagationem inconsideratâ defendunt temeritate, id quod aliud est longè. Nemini enim ignotum est, optimam quoque causam malè defendi posse, quod ipsi causæ in se nocere non debet, cum non à defensoris bonitate dependeat, quia aliàs mala non rarò causa obtineret. Falsum est præterea, si Bellarminus in eâ fuit opinione, Augustino eorum Sententiam, qui Animarum propagationem docent, habitam fuisse pro eadem, quam Tertullianus habuit; cum Sanctus Doctor non nisi sub conditione certâ loquatur, ut latè clarè verba testantur: *Qui animas ex unâ propagari adserunt, quam Deus primo dedit homini, atque ita eas ex Parentibus trahi dicunt, si (Nota benè) si Tertulliani sequuntur opinionem, profectò eas non Spiritus, sed corpora esse contendunt, & corpulentis exoriri seminibus, quo perversius quid dici potest?* Atque ita paucis lineolis & verbis Bellarminus triplicis falsi criminis reum se fecit. De cætero, dum in eo fuit, ut ostenderet, Augustinum usque ad mortem in eâ fuisse Sententiâ, Animæ originem latere, nec aliquid temere disjunctum esse, addens, Eum libros quatuor de Origine Animæ idè scripturæ, ut doceret, se de hac re non sine magnâ causâ non audeat certam proferre Sententiam, hæc cum subjunctâ Epistolâ, hoc tempore hanc Augustini Sententiam minime tutam esse; Evangelicis responsum lupeditavit, quo aliàs uti hæc eis, ubi autoritas Augustini loco clypei objicitur, ut potè eodem jure cum Bellarmino gaudentibus. Et quamvis pluribus aliorum Patrum auctoritatibus contra animarum propagationem pro earum creatione defendendâ nati se existimat Bellarminus, quæ jam Examini subijcere Instituti ratio non patitur; sufficit tamen, quod ex Hieronymo debuit agnoscere, pro animarum propagatione maximam partem occidentalium Scriptorum fuisse, quibus etiam ex numero Orientalium liceret accedere, si id jam ageretur.

Rationes etiam, quas ad suæ Sententiæ confirmationem adducit Bellarminus, nullæ omnino sunt, nec quidquam contra auctoritatem Augustini obtinent. Non primò, quæ ad Leonis primi & decimi, Pontificum Romanorum, decreta & rescripta, consentaneum quoque à proximis Annis quingentis Theologorum, Rationes item post Augustini tempora à defensoribus Animarum creationis excogitatas, atque Augustino ignotas provocat; cum si ita liceat argumentari, Augustini auctoritas in pluribus aliis damnatum sit passura non exiguum. Non secunda; quia id ipsum, quod Augustinum impedivit, ne Animarum creationem statueret, argumentum videlicet Pelagianorum contra Originis Peccatum, & dum neque legendo, neque orando, neque ratiocinando potuit invenire, quem modo cum Animarum creatione peccatum Originis defendatur; non ita leve debet videri, ut Bellarminus putat, quin potius grave & momentosum satis, quod quemvis rem hanc non superficiali, sed accuratâ mentis trutinâ ponderantem deterrere potest, ne Animarum creationem sibi patiatu imponi, tam insigni absurdo, quod inde per legitimam deducitur consequentiam, laborantem & oneratam, causâ tandem in Deum tanquam peccati auctorem delabente, quod tamen omnibus modis est cavendum, ne

In Dei Sanctitatem & Iustitiam peccetur. Estque iterum inter falsitates paulò ante enumeratas recensendum, quod Bellarminus impudenter ausus est adserere, putasse Augustinum, cetera contra novam Animarum creationem se facile posse dissolvere & res ipsa dissolvissè, quod iste statim Augustini locus docebit, quem à Bellarmino objectum nunc examinabimus. Nugatur enim porro Bellarminus, non argumentatur, dum de Augustino dicit, *Eum remotà questione originalis peccati Sententiam de Animarum creatione verissimam esse non dubitasse.* Atqui nullibi locorum, quæ hanc tractant Controversiam, dixit Augustinus, removeri posse peccati originalis quæstionem, adeoqueposito hoc obice non potuit de veritate Creationis esse indubius, nisi dicendum sit, Eum existimasse, veram esse Sententiam, quam notæ obnoxiam vidit & non semel agnovit absurditati, quod Doctore & disputatore tam accurato, & qui tam multas contra non unum Orthodoxæ Veritatis hostem reportavit victorias, adscribere sine summâ Ejus injuriâ & obtentæ hæcenus in Ecclesiâ autoritatis læsione vix licet. Et si ea Sancti & Augusti Patris loca, ad quæ Bellarminus hic provocat, & ritè inspiciamus, & diligenter evolvamus, Bellarminum adeò non juvare deprehenduntur, ut potius causæ Ejus possint è diametro opponi.

Primus certè ex penultimo primi de *Anime Origine* libri capite ita directè Bellarmino adversatur, ut magis & directius non possit. Notatu dignissima sunt verba, quibus suam de hac Quæstione & Sententiâ expressit mentem, nullatenus planè Creationi addictam: *Animarum novarum sine propagatione insufflationem defendi quidem minime prohibemus, sed ab eis, qui poterint aliquid invenire, vel in Canonicis libris, quod non sit ambiguum dissolvende huic Quæstioni obligatissime, vel in ratiocinationibus suis, quod non sit contrarium Catholica veritati.* Et post aliqua: *Quicumque volunt defendere, quod dicuntur Animæ novæ nascentibus insufflari, non de parentibus trahi, aliquid illorum quatuor cavcant omnimodo, hoc est, ne dicant, à Deo fieri animas peccatrices per alienum originale peccatum; ne dicant, parvulos, qui sine Baptismo exierint, pervenire posse ad Vitam æternam Regnumque Cælorum, Originali Peccato per quodlibet aliud resolutis; ne dicant, animas alicubi peccasse ante carnem, & hoc merito in carnem peccatricem fuisse detrusas; ne dicant, peccata, quæ in eis inventa non sunt, quia sunt præscita, merito fuisse punita, cum ad eam, ubi ea committerent, vitam permissè non fuerint pervenire.* Nihil ergo istorum quatuor dicentes, quoniam quodlibet eorum falsum est atque impium, etiam inveniant Scripturarum certissima de hæc re testimonia, & suam hanc Sententiam non solum me non vetante, verum favente etiam & gratias agente defendant. Si autem non inveniunt certissimam de hæc re auctoritatem Divinorum Eloquentium, & aliquid illorum quatuor per inopiam dicere compelluntur, cohibeant se, ne per ipsam inopiam animas etiam parvulorum non habere peccatum originale secundum hæresin PELAGIANAM olim damnabilem nuperimèque damnatam dicere compellantur. Melius enim homini est fateri se nescire, quod nescit, quam vel in damnatam hæresin incurrere, vel novam condere, dum temerè audeat defendere, quod nescit. Eiusdem planè tenoris sunt cætera duo Augustini testimonia ex Epistolis ad Hieronymum & Optatum desumpta, utpotè non nisi hypotheticis locutionibus rem hanc tractantia, ex quibus tamen Bellarminus Lectorem incuriosum & minus cautum voluit persuasum, Augustinum remotà Quæstione originalis peccati Sententiam de Animarum creatione verissimam esse non dubitasse, quod falsum, imò falsissimum; imò neque illud exindè est peripicuum, quod idem Bellarminus pronunciat audaciter, Augustino Sententiam de Animarum creatione visam esse veriore longè, quam de Propagatione, id quod ex eo nunc loco erit manifestum, quem Bellarminus, et si clarum satis, obscurare tamen & Evangelicis eripere conatur. Est is desumptus ex opere de *Genesis ad litteram*, de quo Bellarminus fatetur, ibi scribere Augustinum, Opinionem, quæ Animarum adserit propagationem, fortioribus niti argumentis, quam Sententias aliorum cæteras. Poterat id quidem satis esse, si nihil præterea scripsisset Augustinus. At amplius quid ibi exhibet Sanctus Doctor, quam Bellarminus Lectori voluit persuasum. Postquam enim non quasvis de Animæ Origine Sententias, sed has duas tantum, quæ de ejus creatione & propagatione agunt, inter se contulisset, ac argumenta, quæ pro utràque solent urgeri, ponderasset, ita de iis animi Sententiam explicavit: *His, inquit, pertractatis, omnia paria, vel penè paria ex utroque latere rationum testimoniorumque monumenta pronuntiare, nisi eorum Sententia, qui Animas ex parentibus creari putant, præponderaret.* Manifestum hic est iterum, ambages Bellarmini, quas hic quærit, vix, quam Pater Augustinus ostendit, non officere. Et quomodo ausus est dicere & scribere Bellarminus, Augustinum ibi non conferre Sen-

NB.

sententiam cum Sententiâ, sed argumenta cum argumentis; nec sequi exindè, quia agnovit Sententiam de Propagatione fortioribus niti argumentis, eam illi visam fuisse veriorè? An enim putavit Bellarminus, sibi cum talibus rem esse, qui Judicio careant, nec verum à falso docti sint discernere, adèdque quovis Somnio & cerebri malè sani figmento patiantur se seduci. Tale nimirum est, quo apertissimam Augustini Sententiam eludere conatur, separans minimè separanda, sed inter se conjunctissima. Nam nulum ob finem alium argumenta cum argumentis contulit Augustinus, quàm ut ex accuratâ illorum collatione pateat, quæ ex his duabus de Creatione & Propagatione Sententiis propior ad Veritatem accederet & amplectenda sit, ut hunc non atigerit Scopum, rem in medio relinquere coactus, hæc tamen ingenuâ confessione subjunctâ, *Sententiam eorum, qui Animas ex parentibus creari putant, præponderare, id est, juxta Bellarmini paraphrasin, fortioribus niti argumentis;* quo posito, annon vita fuerit Augustino hæc Sententia verior, præ alterâ videlicet, quæ Creationem à DEO immediatam statuit, quâ cum facta fuit comparatio, judicet, quicumque Judicium sub hæcâ nondum vendidit.

Nunc ultimum super adhuc est Bellarmini refugium, idque chronologicum, quo libros Augustini hanc tractantes Controversiam juxta seriem temporis, quo scripti sunt, in ordinem redigere laborat, ostensurus, Sanctum Patrem in posterioribus Scriptis inveniri semper magis atque magis recessisse à Sententiâ de propagatione, & accessisse ad Sententiam de Creatione animarum. Verùm si Opus de Origine Animæ evolvamus, ad quod Bellarminus hic provocat, tanquam id, quod jam valdè Senex scripserit, libris Retractionum de eo testimonium exhibentibus, & falsum scripsisse, & contra semetipsum scripsisse Bellarminum constabit. Supra enim, ubi docere voluit Bellarminus, Augustinum in eâ ad Mortem usque Sententiâ fuisse, id intelligi posse putavit præsertim ex quatuor de Animæ Origine libris, idèd scriptis, ut ostenderet, se de hæc re non sine magnâ causâ non audere certam proferre Sententiam. Et si illa præprimis considerentur verba, quæ ex hoc Opere Launojus exhibet latis ponderosa; quibus similia adhuc plura leguntur ibi, Bellarminum veratim scripsisse manifestum erit, hic autem fallâ, dum sibi metipsum iterum contrarius, & paulò ante scriptorum immemor ex eodem Opere voluit evincere, Augustinum magis semper atque magis inveniri recessisse à Sententiâ de Propagatione, & accessisse ad Sententiam de Creatione Animarum, quæ duo simul uno itare loco non possunt. Quid si autem ex Scripto, quod demùm post libros de Animæ Origine scripsit Augustinus, ostendatur, Eum è contrario magis videri adpropinquare ad Sententiam de propagatione Animarum? Est id, quod contra Julianum observavit. Ibi certè talia leguntur, quæ Eum non procùl abfuisse à Sententiâ de propagatione testari possunt: *Ideo, inquit, secunda Nativitas est instituta, quia Nativitas prima est damnata, cui tamen damnatæ certior Dei bonitas exhibetur, ut de maledictò Semine Rationalis Natura formetur, quâ Ejus adjuventissima bonitate malorum hominum tanta multitudo apertissimè nutriuntur, & occulto Dei opere vegetatur. Quæ bonitas operationis Ejus si subtrahatur formandis promovendisque Seminibus, & vivificandis quibusque viventibus, non solum gignenda non aguntur, sed ad nihilum penitus etiam genita rediguntur.* Nota bene, Lector amice, Augustinum adserere, de Semine maledictò formari Naturam rationalem. Jam si id verum est, quod Sanctus Pater tanquam indubitanter verum pronuntiat, sequitur omninò, Animam hominis, per quam est & dicitur rationalis, esse & formari de Semine hoc maledictò. Et si argumentum, quod ibi contra adverlarium tractat Augustinus, ex debito attendamus, congruere ei quam optimè hanc Sententiam observabimus. Agit nimirum de Ratione Peccati Originalis, quod Substantia quidem non sit, sed tamen qualitas mala, adèdque positivi quid inferens. Quomodò autem illa qualitas mala & vitiositas, cujus respectu Nativitas prima secundum Augustini Sententiam est damnata, è maledictò Semine, ut iterum Augustinus loquitur, posset trahi & juxta ejusdem loquendi formulam formari, si ipsa hominis Anima, cui vitiosa hæc qualitas inest & inhæret, indè non haberet originem? Ut adèd Augustinus non ita obscure suam Mentem, quæ erga Sententiam de Animarum propagatione fuit, his indicaverit verbis, quidquid etiam videatur Bellarmini omnia ad suam vi etiam trahenti hypothésin, quâ semel suscepit defendendam; qui dum porro existimat, neq; Animarum creationem impedire peccati introductionem, neq; propagationem earum ex animâ Adamî jurare propagatione peccati, atq; argumentum de originis peccati, quod

lib. 6.
cap. 8.

iteratò dicit solùm fuisse cunctationis causam & impedimentum, quo minus crederet animarum creationem Augustinus,) *non minus facile dissolvi possit à Animarum creatione, quam propagine*, illudque se gloriatur demonstrasse, fucum facit Lectori, plusque de suo promittit labore, quàm reverà præstitit, præpimis cum de Augustino vanam spem conceperit, fore, ut *si nunc inter homines viveret, non solum sciveret, sed etiam gratias is ageret, qui de Animarum creatione tucntur Sententiam*, sibi absque dubio non minimam vel postremam debitæ laudis partem attribuens, utpotè qui in hac etiam Quæstione controversâ, sicut in cæteris omnibus, non parùm defudârit, & hinc aliquid amplius ante alios promeritus.

Sed à Bellarmino ad *Velosillum*, qui crudiori & rudiori adhuc Minervâ, quàm Bellarminus, hanc rem tractavit, iis ulus contra Bellarminum pariter & Evangelicos ex Augustino testimoniis, quæ partim sunt impertinentia & Statum Controversiæ non attingunt, partim auctoritatem exhibent suspectam & aliorum magis cordatorum iudicio invalidam. Ad impertinentia pertinet, quod primo statim loco sinit, *sexto* (quarto debuit dicere, quia quatuor tantùm de hoc argumento libros scripsit Augustinus,) de *Animæ Origine* libro desumptum, utpotè à Scopo tractationis planè abluens, cum agat de *Origine animæ Adami*, quod ostendunt verba, quæ *Launojus*, supra ex eo adduxit libro, addito discrimine expresso & observatione non negligendâ, non *nisi de unâ illâ* intelligi debere Animâ, quam *DEus primo dedit homini*, de quâ cætera etiam quatuor Augustini testimonia veniunt explicanda, ut ipse tenor verborum à Lucensi Episcopo laudatorum testatur; nobis autem sermo sit de *Origine animæ Adami & Evigænarum* post primam creationem & formationem, quæ iterùm res sunt omninò diversissimæ. Auctoritatis suspectæ, imò suspectissimæ est testimonium ex Sermone quodam ad *Frates in Eremo* depromptum, super cuius inventione quamvis insigni gaudio se adfectum fuisse testetur *Advertentiarum* Scriptor, in eo tamen ipso insignis se reum fecit inadvertentiæ, dum huic testimonio tam insigniter videri voluit confusus, quod ex iis desumptum est Sermonibus, quos *Bellarminus, Baronius, Possesvinus* & alii omninò abjudicaverunt Augustino, pro indignis habentes, qui huic Sancto Patri & Doctori adscribantur. Neque in eo errârunt hi Censores. Siquidem, si præsentis tantùm argumenti habeamus aliquem respectum, id sufficientem suppeditare nobis possint, ne laudata ex hoc opere Sermonum à *Velosillo* verba pro sincerè & verè Augustinianis agnoscere cogamur, ni creduli nimis esse velimus. Provocat Scriptor eorum ad Cypriani auctoritatem, utpotè *qui per Spiritum Sanctum optimè sit locutus, & cui in omnibus credere compellatur*. Addit Episcopus Lucensis, Augustinum in libris *Retractionum* retractasse idem & adseruisse, *se compelli credere, Animam à Deo creari & corpori infundi, quia per Spiritum Sanctum ita Cyprianus Martyr sibi tradiderit, & à Deo inspiratus optimè sit locutus* &c. Verùm quamvis maximi ex debito habuerit Cypriani auctoritatem Augustinus, non tanti tamen, ut non liberè ab Eius Sententiâ discedendum putaverit. In cæterè ad Hieronymum Epistolâ, in quâ de hac Quæstione egit copiosissimè, sequentibus verbis notatu dignis suam de Cypriani auctoritate Sententiam exposuit: *Contra Cypriani aliquam opinionem, ubi, quod videndum fuit, fortasse non vidit, sentiat quisque, quod libet; tantùm contra Apostolicam Fidem manifestissimam nemo sentiat*. Ita autem de Cypriano scribere non potuisset Augustinus, si credidisset, Eum sicut in aliis, ita etiam in hac veritate Fidei à DEO inspiratum optimè locutum esse, eidemque Ecclesiam consentire. Neque est prætermittendum, ea Scriptorem *Advertentiarum* Augustino in *Retractionibus* adscribere verba, quæ nullibi in eis legantur, & rem nimis faciunt suspectam. Quasi verò scripserit Augustinus, *Cyprianum Martyrem sibi per Spiritum Sanctum tradidisse, Animam à Deo creari & corpori infundi*; & non potius scribendum fuerit, si hujus Sententiæ authorem laudare voluisset vel potuisset Cyprianum, Spiritum Sanctum id sibi per Cyprianum Martyrem tradidisse; inversâ nimirum loquendi vel scribendi formulâ, cum prior nullo planè modo possit habere locum, nisi ad revelationem & adparitionem à Spiritu Sancto, Cypriani Martyris mandato vel instinctu factam, novi videlicet & antehac inauditi generis, recurrere velimus. Accedit, eundem *Velosillum*, omisâ hic citatione libri & capitis retractionum, in quibus hæc de Cypriano verba legantur, alibi, nimirum Quæsitio post trigésimum secundo suarum in decimum Augustini Tomum *Advertentiarum*, ubi eandem proponit Quæstionem, provocare ad primum prioris dictarum retractionum libri caput, adque ea S. Doctoris verba, quæ pleniore Textu ita habent: *In secundi contra Aca-*

p. 542. &
543.

demicos libri capite nono, cum de Animo agerem, dixi, Securior rediturus in Cœlum; iturus autem, quam rediturus dixissem securius, propter eos, qui putant, animos humanos pro meritis peccatorum suorum de Cœlo lapsos sive dejectos in ista detrudere corpora. Sed hoc Ego propterea non dubitavi dicere, quia ita dixi in COELUM, tanquam dicerem ad Eum, qui ejus est author & conditor, sicut Beatus Cyprianus non cunctatus est dicere. Nam cum e terra corpus, Spiritum e Cœlo possideamus, ipsi terra sumus & Cœlum. Et in libro Ecclesiastæ scriptum est, Spiritus revertatur ad DEum, qui condidit illum; quod utique sic est intelligendum, ut non resstatur Apostolo dicenti, nondum natos nihil egisse boni aut mali. Sine controversiâ ergo quædam originalis regio Beatitudinis animi DEus ipse est, qui cum non quidem de se ipso genuit, sed de nullâ re aliâ condidit, sicut corpus condidit e terrâ. Nam quod attinet ad ejus originem, quâ sit, ut sit in corpore, utrum de illo uno sit, qui primum creatus est, quando factus est homo in animam vivam, an semper ita (similiter) sicut singulis singule, neg. tunc sciam, ne sciam, adhuc scio. Ex quibus Patris augusti verbis præter alia id in primis patet, vel illum & hic jure meritoque dici posse Inadvertentiarum Scriptorem, qui dum contra alios probare voluit, Eum usque ad Mortem de Animâ Origine non dubitasse, quod Bellarminus de Eo scripsit, eum suppeditavit locum, qui apertissimè id exprimit, ut non potuerit apertius & expressius. Constat ex iis insuper, Augustinum hic aliam planè Cypriano Sententiam adscribere, quam Episcopo Lucensi ob inadvertentiam tantò Anusitate indignam videbatur, cujus sub hoc Elogio satis splendido opus aliam planè Inscriptionem desiderat. Alibi etiam in iisdem retractationibus animum dubitantem, ut utriusque ex parte à Sententiâ de Animarum creatione abluentem, & hinc Sententiâ de earum per Parentes propagatione aliquatenus propiorem, testatus est Augustinus, mentionem faciens ejus libri vel Epistolæ, quam de hac Quæstione ad Hieronymum scripserat olim, quam se post Eius obitum edidisse scribit, ut qui legit, admoneatur, aut non querere omnino, quo modo detur Anima nascentibus, aut certe de re obscurissimâ eam hujus Quæstionis admittere solutionem; quæ contraria non sit apertissimè rebus, quas de Originali Peccato Fides Catholica novit in parvulis, nisi regenerentur in Christo, sine dubitatione damnandis; de quâ posteriori & aliquantò rigidiori Sententiâ Augustini supra dictum. Post memorans alios quatuor de hoc argumento contra Vincentium quendam Victorem libros, ita de iis exposuit in Retractationibus Sententiam: In iis omnibus, in quibus multa differuntur necessaria, defendi de Origine Animarum, quæ singulis dantur hominibus, cunctationem meam. Si hæc Inadvertentiarum Scriptori advenisset, ut omnino debuit, Instituto satis ex asse volens facere, distulisset tam audacter contra Bellarminum scribere, falsò imponi Augustino, quod usque ad Vitæ terminum dubius manserit circa Animæ originem; nisi possit ostendi, Eum post scriptos Retractationum libros animum in hac re dubium mutasse, ac Animæ à DEO creationem, ejus propagationem per Parentes oppositam, certis quibusdam argumentis defendisse, testimonio ex opere Sermonum ad Fratres in Eremito, ut dictum, suspecto ac insufficienti, ut potè quod post libros Retractationum, at non ab Augustino est profectum, testibus domesticis hic fide non indignis.

cap. 12.
vid. lib. 10. de Gen. c. 6. & 7.

Lib. II. cap. 45.

cap. 56.

Nunc si ea porò attendamus testimonia, quæ Lannojus Sorbonista ex Augustino collegit, ostensurus, quod Animarum creationem quotidianam Dogmatibus Ecclesiasticis non adscripserit, amplius adhuc inadvertentiam Episcopi Lucensis, & simul audaciam Bellarmini sibi metipso in hoc contrarii exhibent, quæ hic repetere necessum non est. Id adhuc agendum restat, quod supra jam contra Bellarminum ostendi cceptum est, eam vidisse Augustinum in Sententiâ de Creatione animarum difficilia & absurda, quæ nullo planè modo censuit esse toleranda. Certè in laudata hæctenus non semel ad Hieronymum Epistolâ maximam hujus rei difficultatem verbis exposuit sequentibus: Doce, quod doceam; doce, quod teneam, & dic mihi, si anima singillatim in singulis hodie nascentibus sunt, ubi in parvulis peccant, ut indigeant in Sacramento Christi Remissione peccati peccantes in Adamo, ex quo propagata est caro peccati; aut si non peccant, quâ infinitâ Creatoris ita peccato obligentur alieno, cum exinde propagatis mortalibus membris inseruntur, ut eas, nisi per Ecclesiam fuerit subventum, damnatio consequatur, cum in earum potestate non sit, ut eis possit Baptismi gratiâ subveniri? Tot igitur animarum millia, quæ in mortibus parvulorum sine indulgentiâ Sacramenti Christiani de corporibus exeunt, quæ equitate damnantur, si nova create nullo suo precedente peccato, sed voluntate Creatoris singule singulis nascentibus adhaerunt, quibus eas animandis ille creavit & dedit, qui noverat utique, quod unaquæque earum nulli sit à

culpa sine Christi Baptismo de corpore fuerat exitura? Quoniam igitur neque de Deo possumus dicere, quod vel cogat animas fieri peccatrices, vel puniat innocentes; neque fas nobis est negare, eas, quæ sine Christi Sacramento de corporibus exierint, etiam parvulorum, non nisi in damnationem trahi; Obsecro te, quomodo hæc defenditur opinio, quæ creduntur animæ non ex illâ unâ primi hominis fieri omnes, sed sicut illa uni una, ita singulis singule? Hoc non quasi argumentum Pelagianorum, ut marginalium glossarum auctori visum est, sed objectionem ex propriâ mente contra Animarum creationem Hieronymo proposuit & opposuit Augustinus, solutu non ita difficilem, ut Bellarminus existimavit, cui si coram fuisset agendum cum aliquo Propagationis vel Traducis propugnatore, scio, aqua hæsisset, agnitus, facilius esse scribere, quàm loqui. Multum verò objectionem hanc negotii fecisse Augustino, quò minus eorum amplecteretur Sententiam, qui Animarum creationem defendunt, exindè etiam est manifestum, quod ad pleraque ex sacris Oracula, quæ traductioni favent, & argumenta ex illis deducta, nihil ex divite Eruditionis omnigenæ penu potuerit invenire, quod solidè reponat, ad ea autem è contrario, quæ pro creatione laudari solent, semper aliquid habuerit in promptu, quod responsi loco opponat, ne in eam descendere cogere tur Sententiam. Uno & altero res hæc demonstrabitur Exemplo. Eminet inter dicta, quæ Propagationem svadent, illud Mosaicum, quo Deus quievit legitur ab omnibus suis operibus, quæ fecerat. De eo Sanctus Doctor hæc habet: *Novas fieri animas, quæ nec ipsæ, nec ratio earum, tanquam in parente proli* lib. 10. de Gen. c. 4. *sisto die illo facta sit, cum his operibus, à quibus consummatis & inchoatis Deus in die septimo requievit, si dixerimus, cavendum est, ne frustra tam diligenter Scriptura commendat, sex diebus consummasse Deum omnia sua opera, quæ fecit bona valde, si aliquas adhuc naturas fuerat creaturus, quas nec ipsas, nec earum ibirationes causaliter fecerit; nisi intelligatur, rationem quidem singillatim faciendarum animarum nascentibus quibusque dandarum in seipso habere, non in creaturâ aliquâ condidisse.* In utramque quidem Augustinus partem hic disputat, sicut ferè solet ubique, hanc agitans Quætionem; sed si methodum disputandi ab Eo in hujus Quætionis ventilatione adhibitam attendamus, tale in his verbis argumentum contra novam creationem, videlicet immediatam observabimus, cui satis ex debito factum est nullibi. Atque in hunc modum de hæc DEI Creatoris quiete scripsit in ad Hieronymum Epistolâ, eum continuans discursum, quem proximè ex eâ habuimus, inquit: *Ea, quæ dicuntur alia, contra hanc opinionem de Animarum Creatione, facile puto posse me refellere, sicuti est illud, quo eam sibi quidam videntur urgere, quomodo consummaverit Deus omnia sua opera sexto die, & septimo requieverit, si novas adhuc creat animas? Quibus si dixerimus, quod ex Evangelio in Epistolâ supra dictâ posuisti, Pater meus usque nunc operatur; respondent, operatur, dictum est, institutas administrando, non novas instituendo Naturas, ne Genesios Scripturæ contradicatur, ubi legitur apertissimè DE Joh. V. VM omnia contummasse sua opera. Nam & quod Eum requievisse scriptum est, utiq; à creandis novis creaturis intelligendum est, non à gubernandis, quia tunc ea, quæ non erant, fecit, à quibus faciendis requievit, quia consummaverat omnia, quæ antequam essent, vidit esse faciendâ, ut deinceps non ea, quæ non erant, sed ex iis, quæ jam erant, crearet, & faceret, quidquid faceret. Itautrumq; verum esse monstratur, & quod dictum est, & requievit ab operi-* Gen. II. *bus suis, & quod dictum est, usque nunc operatur, quoniam Genesi Evangelium non potest esse contrarium.* His Augustinus verbis proponit Sententiam eorum, qui Traducem animæ ex Divinâ post Creationem quiete iverunt suo tempore probatam contra novam ejus creationem. Nunc videamus, quid reponendum putaverit ex parte eorum, qui contra Traducianos, ut vocabantur, sùm pro creatione militabant: *Iis, inquit, qui hæc idè dicunt, ne credatur modò DEUS, sicut illam unam, novas animas, quæ non erant, facere, sed ex illâ unâ, quæ jam erat, eas creare, vel ex fonte aliquo sive thesauro quodam, quem tunc fecit, eas mittere; facile respondetur, etiam illis sex diebus multa DEUS, um creasse ex iis naturis, quas jam creaverat, sicut ex aquis Alites & pisces, ex Terrâ autem arbores, fœnum, animalia. Sed quod ea, quæ non erant, tunc fecerit, manifestum est. Nulla enim erat avis, nullus piscis, nulla arbor, nullum animal; & benè intelligitur, ab iis quievit creatis, quæ non erant & creata sunt, id est, cessavisse, ne ultra, quæ non erant, crearentur. Sed nunc quod dicitur, animas non in nescio quo fonte jam existentes mittere, nec de seipso tanquam suas particulas irrorare, nec de illâ unâ originaliter trahere, nec pro delictis ante Carnem commissis compedire carnis vinculis, sed novas creare singulas singulis, suam cuiq; nascenti; non aliquid facere dicitur, quod antè non fecerat. Jam enim texto die fecerat hominem ad Imaginem suam, quod utiq;*

»secundum Animam rationalem fecisse intelligitur. Hoc & nunc facit, non instituen-
 »do, quod non erat, sed multiplicando, quod erat. Unde & illud verum est, quod à re-
 »bus, quæ non erant, instituendis requievit; & hoc verum est, quod non solum gubernan-
 »do, quæ fecit, verum etiam aliquid, non quod nondum, sed quod jam creaverat, nume-
 »rosius creando usque nunc operatur. Facile quidem putavit hoc responsum, quod
 nomine patronorum Creationis contra Traducianorum ex Divinâ post Creationem
 quiete argumentum exhibuit Augustinus; sed si ipsum ejus tenorem accuratè atten-
 damus, facile patebit, quantis viribus suum torserit Ingenium, quàm in omnes se ver-
 terit partes, & tamen non invenerit, quod solidè & cum efficaciâ responderet, ne novâ
 stante Animarum creatione immediatâ, continuata operatio Creatoris in Evangelio
 expressa, adscriptæ Eidem quieti post Creationem videatur contraria. *Creatione*
 inquam *immediatam* & nova. Nam si sanctus Doctor intellexisset *mediatam*, quo sensu
 Animarum per Parentes propagationem non semel dicit *Creationem*, tanto non opus
 fuisset adparatu. Estque omnino certum, quæcunque ex Sententiâ patronorum Crea-
 tionis ad conciliandum duplex hoc utriusque Testamenti Oraculum scripsit Augusti-
 nus, in antecessum per ea esse refutata, quæ ex mente Traducianorum protulit, immota
 adhuc & nihil minus quàm infirmata. Id quod testimonium præbet, Sanctum Docto-
 rem problematicè quasi hanc tractando Quæstionem argumenta partis adversariæ, ut
 voluit videri, firmiora, quàm ut sufficienter eis respondere posset, proposuisse.

Parebit hoc, ubi plus ultra i verimus, visuri, quid ad cætera Sacræ Scripturæ pro Ani-
 marum per Parentes propagatione, contra novam earum & Immediatam à Deo crea-
 tionem, Oracula & ex iis argumenta habeat Sanctus Doctor. Et quidem de formatio-
 ne Evæ ex costa Adami ex mente Traducianorum ita scribit: *Illi, qui propaginem adse-*
runt Animarum, hinc se putant in victus suam munire Sententiam, quia cum scriptum sit,
Deum detraxisse costam de latere Viri, eamque ædificasse in Mulierem, non est additum,
quod in ejus faciem sufflaverit vita flatum, idè, inquiunt, quia jam de viro fuerat animata;
nam si non fuisset, nequaquam nos, inquiunt, Sacra Scriptura hujus rei cognitione fraudasset.
Ad illud verò, quod Adamus ait, hoc nunc os ex ossibus meis, & Caro de carne mea, nec
ait, Spiritus vel anima de spiritu meo, vel anima de anima meâ; sic ab eis responderi potest,
ut à parte totum intelligatur hoc dictum, os & caro mea, sed quæ animata fuerint detracta, non
mortua. Neque enim facere hoc omnipotentem potuisse idè negandum est, quia nullus homi-
num potest aliquid cum Animâ de carne humanâ præcidere. Nam quod Adam adjunxit,
Hæc vocabitur Mulier, quia de Viro suo sumta est; cur non ait potius, unde opinio confir-
mareretur istorum, quoniam de Viro suo sumta est ejus Caro? Hic utique illi, qui contra sentiunt,
possunt dicere, quia non est scriptum, carnem Mulieris, sed Mulierem de Viro suo sumtam debe-
re totam accipi cum Animâ & spiritu. Nam etsi Anima sexu caret, non tamen, quando adpel-
lantur Mulieres, Anima excepta eas necesse est intelligi. Et paucis interjectis: Si scriptum
esset, insufflavit vita flatum in faciem Mulieris, & facta est in animam viventem, neque sic
esset jam consequens, ut non propagaretur Anima ex parentibus, nisi etiam de filio eorum hoc
similiter scriptum legeretur. Fieri enim potuit, ut membrum non animatum de corpore ex-
traheretur. Quamvis verò in proximè sequentibus addat, neque illos, qui Animarum
propaginem defendunt, ex eo, quod non sufflavit Deus in faciem Mulieris, aliquid adjuvanti,
neque etiam illos, qui eam negant, idè, quia non dixit Adamus, anima de anima meâ, debere sibi
persuadere, quod nesciunt, rem hic quoque in ambiguo relinquens, Sententiâ adhuc dum
suspensâ; ea tamen ad Mosaicam formationis Evæ descriptionem pro Animarum pro-
pagatione adduxit, quibus ex asse satis non potuit facere. Ita dum Apostolus docet,
per unum hominem peccatum in hunc Mundum intravisse; & per unius hominis inobedienti-
am peccatores constitutos esse multos, occasione ejus Pater augustus sequentia Propagatio-
nis vel Traducis defensoribus suppeditat: Ex his Apostoli verbis, qui Animarum defendunt
propaginem, suam sic adstruere moluntur Sententiam. Si secundum solam Carnem, inquit,
unt, potest intelligi peccatum vel peccator, non cogimur in his verbis credere ex Parentibus
animam. Si autem, quamvis per illecebram carnis, non tamen peccat, nisi Anima, quomodo
accipiendum est, quod dicitur, in quo omnes peccaverunt, si non ex Adamo etiam anima fuerit
Caro est propagata; aut quomodo per illius inobedientiam peccatores constituti sunt multi,
tantum in illo secundum carnem, non etiam secundum Animam fuerunt? Cavendum est enim,
ne vel Deus videatur esse peccati author, si dat animam carni, in qua eam peccare necessum sit;
vel esse possit anima, præter ipsius Christi, cui liberandæ à peccato non sit Gratia Christi missa.

lib. 1. de
Anim. o-
rig. c. 18.

Rom V.

lib. 10. de
Gen. ad
lit. c. 11.

Via, quia non peccavit in Adamo, si omnes in eo peccasse secundum carnem tantum, quae de illo est creata, non etiam secundum Animam dictum est. Quod usque adeo contrarium est Fidei Ecclesiasticae, ut parentes ad percipiendam Gratiā S. Baptismi etiam cum parvulis atque infantibus currant; in quibus si hoc vinculum peccati solvitur, quod tantummodo carnis, non etiam quod animae est, merito queritur, quid obesse eis, si in illa etate de corpore sine Baptismo exierent? Si enim per hoc Sacramentum corpori eorum, & non animae etiam consulitur, deberent & mortui baptizari. At cum videamus hoc universaliter Ecclesiam retinere, ut cum viventibus curratur, & viventibus succurratur, ne cum mortui fuerint, nihil possit fieri, quod proficit; non videmus, quid aliud possit intelligi, nisi unumquemque parvulum non esse nisi (ex) Adam & corpore & anima, & ideo illi Gratiā Christi esse necessariam, et as quippe illa in se ipsa nihil egit vel boni vel mali. Proinde Anima ibi est innocentissima, si ex Adamo non est propagata. Unde quomodo possit iuste in condemnationem ire, si de corpore exierit sine Baptismo? Quisquis istam de Anima tenens Sententiā poterit demonstrare, mirandus est. Vides, amice Lector, quantis argumentorum fulcris ex hoc Oraculo Pauli suffulciat Augustinus de Animarum propagine Sententiā, nec in sequentibus invenitur, quod ea possit infirmare aut omnino subruere, quin potius plura adhuc subministrat fundamenta, ad ulteriorem hujus Sententiā confirmationem infervientia.

Plura jam non addo, ne demonstratio haec prolixior sit justo; subjuncturus adhuc unum vel alterum, quibus defensores Creationis & sacro solent uti Codice, testimonium, ac ostensus, ea Augustino minus visa fuisse ad ejus probationem idonea. Principium ferè est illud regii Ecclesiasticae, scribentis, *Spiritu reverti ad Dominum, qui dedit illum,* cap. 12. quo insigniter gloriari & superbitur solent, quibus nova & immediata Animarum placet creatio. At aliter visum fuit Augustino, qui in Epistola ad Hieronymum ita de eo: *Plus hoc suffragatur eis, qui ex unâ putant omnes esse animas. Nam sicut convertitur, inquit, pulvis in terram, sicut fuit, & tamen Caro, de qua hoc dictum est, ad hominem non revertitur, ex quo propagata est, sed ad terram, unde primus homo factus est; sic & Spiritus ex illius unius spiritu propagatus non tamen ad eum revertitur, sed ad Dominum, à quo illi datus est.* Et juxta Sententiā hanc regius Ecclesiasticae ad Adami hominis primi animam respexit, secundum quem modum Augustinus in Epistola ad Optatum adhuc clarius scripsit: *Facillimè respondetur, Corpus in terram revertetur, de qua factum est primi hominis corpus; & Spiritus ad Deum, à quo facta est primi hominis Anima. Sicut enim nostrum corpus, inquit, nimirum Propagationis defensores, quamvis ex primo corpore illo sit propagatum, eò tamen redit, unde ipsum corpus primum est effectum, sic Anima nostra, quamvis ex illa anima sit propagata, non ad nihilum, quia est immortalis, sed ad illum redit, à quo ipsa prima Anima est facta.* Adhuc plenius & uberius alibi, scribens, hoc regii Ecclesiasticae Oraculum *neutri quidem Sententiæ contra alteram suffragari, sed in utraque illud consistere;* lib. 10, de Gen. c. 9. attamen Traducianorum contra Creationis defensores responsum eò habens loco, quo moveri non potuit. Ita autem Doctor Augustus: *Cum isti, nimirum Creationis patroni, dixerint, hinc probari, non à Parentibus, sed à Deo animam dari, quod converso pulvis, vere in terram suam, id est, Carne, quæ de pulvere est facta, revertetur Spiritus ad Deum, qui dedit illum; respondent illi, nimirum propagationis defensores, utique ita est: Redit enim Spiritus ad Deum, qui eum dedit homini primo, quando in ejus faciem sufflavit, converso pulvere, id est, humano corpore, in terram tuam, unde primitus est factum. Neque enim ad parentes spiritus erat rediturus, quamvis inde sit creatus ex illo uno, qui homini primo datus est; sicut nec ipsa Caro post mortem ad parentes revertitur, à quibus eam certò constat esse propagatam. Quemadmodum igitur caro non redit ad hominem, ex quibus est creata, sed ad terram, unde primo homini est formata; ita & spiritus non redit ad homines, à quibus est transfusus, sed ad Deum, à quo illi primæ carni est datus. Quo sanè testimonio satis admonemur, ex nihilo Deum fecisse animam, quam primo homini dedit, non ex aliqua jam facta creatura, sicut corpus ex terrâ. Et ideo eum redit, non habet, quò redeat, nisi ad Authorem, qui eam dedit, non ad eam Creaturam, ex qua est facta, sicut corpus ad terram. Nulla est enim creatura, ex qua facta est, quia ex nihilo facta est; ac per hoc ad factorem suum redit, quæ redit, à quo ex nihilo facta est. Quid huic responso solidè opponeret Augustinus, non invenio, eoque ipso non parum roboris, ei conferens Sententiæ, in cujus gratiam illud adduxit. Et quia præter alia è Psalmo Davidis post trigessimum tertio argumentum pro Animarum creatione solitum fuit urgeri, audire juvat, quid de illo senserit Sanctus Pater, verbis sequentibus in ad Hieronymum Epistolâ suam exprimens Sententiā:*

Nolo

Pfal. 33. Nolo mihi dicatur pro hâc (de Creatione) Sententiâ debere accipi, quod scriptum est: *Quis- xit spiritum hominis in ipso, & qui finxit singillatim corda eorum.* Aliquid fortissimum atque invictissimum est requirendum, quod nos (non) cogat Deum credere ullarum animarum sine aliqua culpâ damnatorem. Ubi non video, quâ de causâ scripserit Glossator marginalium editor, conjunctionem non videri superesse, quæ tamen ex mente Augustini omninò ad Sententiâ ritè perficiendam requiritur, nisi contra Dei Sanctitatem & Justiciam scripserit possit videri. Neque scopum Augustini adsecutus est idem Glossator, dum sermonem hunc pertinere putavit ad argumentationem Pelagianorum, quod futurâ quoque in alio quodam Hujus Epistolæ Textu contra Eum vindicando fuit observatum. Plura nunc hujus generis ex Augustino cumulare superfedeo, ex his namque satis constat superque, quæ mens fuerit augustissimo Doctore de hâc Quæstione controversâ, illo jam tempore non absque plurimo animorum motu à Scriptoribus Ecclesiasticis ventilatâ. Nimirum, quamvis in alterutram partem certi quid determinare non est ausus, ea tamen in iteratâ sæpius & repetitâ tractatione ejus pro Animarum per Parentes propagatione exhibuit documenta, quæ Eum huic Sententiæ non parum favisse ostendunt, ad minimum nullibi occurrente tali absurdo, quo Sententiâ de Creatione difficulter premi observavit, ob id ipsum perlvaderi nunquam sibi passus, ut ejus in se susciperet defensionem, quam potius non uno in loco graviter oppugnavit. Placuit autem hæc aliquantò prolixius deducere, ut quia non paucis hodie è Pseudo-Evangelicorum numero Animarum nova creatio præ earum propagatione placet, inde etiâ constet, non favere illis Augustinum, ut ut non semel ad Eius soleant confugere auctoritatem, locis videlicet, quibus utuntur, non ritè inspectis, nec ex debito collatis, quod ab aliis etiam sufficienter est ostensum. Non repetam nunc Lectori curiosi objecturus singularem *Iohannes Marci*, Medici Pragensis, de Animæ cum corpore in momento Nativitatis conjunctione Sententiâ, de quâ *Caramuel* in Theologiâ primùm *Fundamental*, post in Theologiâ etiam *Intentionali*, cujus aliqua mentio in *Vindictis Evangelico-Thomisticis* occurrit; neque dicam de tertîa celeberrimâ antehâc Philôphi, *Cornelii Martini* Sententiâ, qui sicut Deo non esse putat impossibile, neque terminos videre existimat contradictorios, si dicatur, posse, si Deus veller, ut ex substantia alicujus Angeli emanaret Angelus ejusdem naturæ, per absolutam Dei Omnipotentiam ab Angelo produci Angelum, imò levius videatur, efficere, ut ex Angelo alius emanet Angelus, quam ex nihilo eundem creare; Ita etiam posse Eum efficere, ut ex animâ Parentum emanet alia, quæ isdem sit qualitatibus cum parentis animâ, idque toties posse, quoties Ei videatur, ut neque de propagatione vel animæ vel peccati originalis magna restet controversia; de his, inquam, hâc occasione, utpotè ad Institutum præfens impertinentibus, agi opus non est, operam nunc nostram sollicitante Controversiâ sequenti, cujus decisiò non planè nihil ab hâc, quam modò tractavimus, dependet.

vid. D.
Calov.
Harm.
P. 480.
D. Krom,
AntiSynec-
pag 135.

Comp.
Theol.
pag. 205.

Tom. II.
P. 426.
& seqq.

His dudum conjectis in chartam prodierunt duo Scriptores *Patavini*, quibus hanc de *Animæ origine* Controversiâ post alios plures, nominatim contra *Bellarminum* pro Augustini auctoritate visum est readsumere, è quorum prolixiori Tractatione, quantum Institutum præfenti videbitur inservire, lubet breviter excerpte, ne quid Lectori curiosus huc pertinens possit desiderare. Prior est *Franciscus Macedo*, Ordinis *Minor*, qui in *Collationibus Thomistico-Scotisticis* hanc Quæstionem versans agnoscit & cum pluribus aliis fatetur, illam summum Augustini ingenium torfisse non parum; & quanquam multi ex Authoribus Scholasticis ingentes de illâ excitent controversias, & varias evadendi vias excogitent, tamen non nisi ope sili *Augustiniani* evadere Labyrintho, quod ipsi tanquam *Theseo* meliori Divina tradiderit Sapia, Quale autem fuerit *Filum* lud, his exponit verbis: *Augustinus ita se gerebat, ut Veritatem Catholicam de transmissione peccati adsereret, de quâ constabat; de modo transmittendi non curaret, cum is esset in occulto, & aliud esset rem tenere, aliud modum inquirere, atque ita declinando difficultatem modè traducendi, quia Fides non revelarat, traduci peccatum, quod Fides docuerat, defendebat.* Paucis quibusdam interpositis addit, *Augustinum de Anima origine dubium visisse ad Mortem usque, quo Eum nomine malevoli quidam Theologi recentiores, multò minus docti & modesti, quam Svarezius & Bellarminus, criminantur, quâ tamen ratione necessum sit Gregorium Magnum & Nyssenum, item Eucherium, & alios ante Gregorium Patres, & post Eum non planè nullos, qui de Anima origine ambigunt, criminari. Quamvis verò de Creatione se non ambigere scribit Macedo, sed eam tenere adfirmat, ingenitè tamen simul agnoscit, eam difficulter admodum posse naturali ratione cum eâ peccati propa-*

gine conciliari. Imò audet dicere, nec illam hæctenus à Theologis (suos nimirum Romano Catholicos intelligit) clarè & sine controversa conciliatam esse, qui dum facile argumentum illud, quod etiam Bellarmino teste semper visum fuit Augustino difficillimum & penitus insolubile, solvi existiment, integram penè & solidam relinquunt difficultatem. Et ubi inter alios Bellarmini quoque modum, quo difficultatem ab Augustino observatam conatus est omninò tollere, quasi invalidum prævio Examine rigorosiori rejecit, id præsertim censoriè notavit, quod non multum jurari vel declarari traductionem peccati existimavit Bellarminus, si animæ propagentur ex traduce, atque parum ad eò id interesse ad Questionem, monens, contrarium putasse Augustinum & sequaces antelaudatos, sequentibus de suo additis: *Quis enim non videt, si anima ex Patris animâ ferret, multò fortè intellectu facilius, cum animâ transire qualitates & affectiones animæ; quem ad modum (cum corpore) transeunt (qualitates & affectiones) corporis, cum sit corpus ex corpore. Nam cum peccatum originis fuerit in animâ & voluntate Adami, si hæc anima & voluntas per traducem ad posterum eat, quocumque eat, secum vehet peccatum; nec opus erit inquirere, undè peccatum & quomodo transmittatur, cum transmittatur anima, quæ peccavit, cum præsertim sit peccatum Naturæ, quod cum naturâ transfunditur, naturæ autem præcipua pars sit forma.* Post examen modi, quem Vasquezius invenisse sibi visus est, viam indagans Macedo novam ad traductionem originalis peccati, Augustino iterum proposito, idè Eum inter duas de Animæ origine Sententias, novam videlicet ejus à DEO creationem, & à parentibus propagationem vel traductionem, constitutum, utra earum vera esset, dubitasse scribit, tum quia non videbat locos in Scripturis pro alterutrâ expressos, tum quia contractio peccati originalis, quæ per generationem fit, difficulter cum creatione animarum à Deo scorsim facta videbatur coherere. E contrario aliquibus iterum interfertis, ut iteratò adfirmet, se non dubium aut cunctatorem, sed certum & alacrem amplecti Sententiam de singulari Animarum creatione, & secundùm illam statuere de peccati traduce, idè, quia celebretur in Ecclesia, videlicet Romanâ, & Scholâ, id est, inter Doctores, nec fas esse ab eâ dissentire; tamen videre se fatetur in gratiam Augustini & cæterorum de Doctrinâ Catholicâ bene meritorum, facile in Sententia de Animarum traduce peccati originalis traducem currere. Id etiam repetit contra Bellarminum, uti supra vidimus, scribentem, si nunc Augustinus viveret inter homines, non solum favorurum Sententiæ de singularum creatione, sed gratias quoque acturum iis, qui eam tuerentur; Augustinum hoc optasse, ut Sententia de Creatione proficeret ad tuendum peccati traducem, ut potè quæ ratio sola ipsum à constanti assensu retraxerit, & qui soleret momentis sacrorum Locorum duci, nullum inveniret, quo penitus convinceretur, ipsomet Bellarmino è claris Augustini verbis id agnoscente. Alia prætermittò plura, quæ Macedo in gratiam Augustini & Sententiæ de Animarum per Parentes propagatione hinc indè Disputationi suæ inseruit, quæ satis manifestè docent, Eum ab hac Sententia non ad eò fuisse alienum, opinionem vero de Creatione non ob aliam ferè rationem defendisse, quam quia inter suæ Religionis homines vidit receptam, ne eam detrensus apud eosdem hæreticæ novitatis suspicionem incurreret, omni modo vitandam. Hunc Macedonem non tam secutus, quam comitatus est Henricus de Noris, in Vindiciis Augustinianis, quæ eodem Annò, loco, typographo, cum Collationibus Macedonianis prodierunt, ejusdem etiam tum Cathedræ Doctore, qui contra Moravianum vel Martironum, Augustini in hac Controversia dubitationem pro errore aliquo habentem, disputans, statim sub initium id observavit, Augustinum in hac Questionem totius & summi (quidem) ingenii vires contulisse, nihilque penitus indiscussum reliquisse, quò rei veritatem adsequeretur; sed cum neutram Questionis partem efficaci auctoritate aut demonstrati varatione sibi animadverteret probari, neutri, fusè eà re in diversis operibus ventilatâ, adhæsisse. Verùm exortis post eà Pelagianis, qui peccatum originale inficiabantur, illud præcipuè jactantes argumentum, creati à Deo animas, nec illas à Deo produci posse cum peccato; Sententiam, quæ Animarum propagationem defendebat, Doctore Sancto probabiliorè videri capisse, citato in rei testimonium loco ex Opere de Genesi ad litteram, de quo supra dictum. Quamvis autem hoc non obstante loco satis expresso Vindex hic Augustinianus nihilo minus Patrem augustissimum usque ad vitæ finem in dubio perseverasse scribat, addens, tantum valuisse Ejus exemplum, ut Sapientissimi Patres eundem subsequi per plura secula cum Eo de animarum origine dubitarent, donec opinione Scholasticorum prævalente, traduce antiquato, creatio evaserit communis in Ecclesia, cum hac observatione, Bellarminum contendentem, ex Ecclesiastica traditione certam esse de Creatione Sententiam, falli & fallum esse; Hieronymi tamen testimonium liberaliter suppeditavit, de suo

P. 101. &
seqq.

de suo tempore scribentis, traducem defendisse Ecclesiam occidentalem, contra eundem Bellarminum post plurimum Ecclesiae Doctorum loca, ad quæ is provocaverat, accuratius pensitata, id etiam Examini subiciens, quod ex Augustini quâdam ad Optatum Epistolâ monuit, Eum apertissimè Sententiam de traduce ibidem refellisse, scribentem videlicet, *Propaginem animarum inconsideratâ temeritate defendi*, hæc subjuncta notatione, Augustinum ibi traducis adfertores arguere *temeritatis inconsideratæ*, (quod supra quoque observatum,) *non quod putaret, illos falsum adserere, sed quod culparet promtam eorum audaciam, quâ opinionem non certis stabilitam argumentis uti veram contentiosè defenderent;* unde, (scribit Vindex Augustinianus) apud eundem *inconsideratâ etiam temeritate alii mordicus oppositam de Creatione Sententiam sustinebant.* Sed neque, pergitidem, quod Augustinus de Sententia Tertulliani dixit, contra Sententiam de traduce Animarum eo modo, quo ab Augustino explicabatur, ut argumentis Sententiæ contrariæ responderet, est accipiendum; nam Tertullianus inde reprehenditur ab Augustino, *non quod traducem animarum poneret, sed quod non rectè illum adsereret, cum putaret, animam esse corpoream, atque adeo per semen corporeum generantis traduci.* Pluribus interpositis, *Quare illa Augustini censura eos tantum perstringit, qui animam corpoream juxta Tertulliani errorem ex corpulentis Seminibus originem trahere adserverant.* Repetit post plura, Augustinum dubitasse, num Anima per incorporeum Semen traduceretur, in quâ Sententia nullam videri debere evidentem repugnantiam, cum plerique Scholasticorum admittant, Materiam spirituales non esse impossibilem. Quod ubi quibusdam autoritatibus Lectori poluit ob oculos, id ideo factura à se monet, *ut insulas quorundam Censuras refellat, qui reprehendunt Augustinum, quod traducem Animarum adseruerit probabilem, cum tamen evidenter conitet, Animas non posse educi de potentia materiæ corporeæ, nisi sint mortales.* Etenim, pergit Vindex, nusquam Doctor sanctus est arbitratus, *Animas educi posse de potentia corporeæ, sed tantum de materia spiritali, quam esse possibilem Doctor es concedunt.* Illâ autem concessâ, non video, cur reductio formæ spiritalis ex materia spiritali adeo evidenter impossibilis adpareat, *ut errori debeat Augustino verti, quod illam educationem duxerit probabilem.* Tandem, se non probare supra etiam à Macedone improbatâ Bellarmini verba scribit, quibus indicavit, *si nunc inter homines videret Augustinus, non solum faviturum, sed etiam gratias acturum iis, qui Sententiam de Creatione tuerentur.* At ita respondet Vindex, cur hæc gratias recentioribus deberet Augustinus? An, quod ex Scriptura Sententiam de Creatione ostenderint? At omnia sacrarum literarum testimonia expendit excussitque Augustinus. An Scholasticorum sequeretur auctoritatem? Imò potius adhuc in veteri persisteret dubitatione. An rationibus eorum contra traducem cavere retur? At illæ, præterquam, quod ab adfirmantibus materiam spirituales facile solvi possunt, id evincerent tantum, ut Augustinus ab admittendo traduce contineret ad sensum, quod & semper fecit, non autem in Sententiam de Creatione eundem traheret, in quâ non minoribus se premi sentiebat difficultatibus, præcipue verò, quod data eâ Sententia, quam Pelagiani etiam toto urgebant conatu, difficultas traducendi peccatum originale statim emergit, quâ adeo premuntur Scholastici, ut in modo adsignando, quo labes illa per generationem trahatur, minimè convenient inter se, sed sese invicem acerrimè oppugnent. *Hæc ille etiam inter plura, quibus se nuper opposuit Bruno Nersus, Ordinis quidem cum Macedone ejusdem, sed non ejusdem Sententiæ, ut ut eo non nominato, imò potius sibi juncto, eam in Norisio impugnavit acerrimè, iis tamen hinc inde insertis, quæ radios Evangelicæ Veritatis præbent non obscuros, breviter nunc indicandos.* Agnoscit nimirum hic AntiNorisus cum eo, quem refutandum sumit, Augustinum quidem in hæc parte semper fuisse dubium & ancipitem, sed ad Traducem vel Traducianos magis inclinasse. Fatetur, Augustini tempore & aliquot Seculis proximè subsequentibus Veritatem Catholicam, (ita vocat Dogma vel Sententiam de Creatione,) quoad nos nondum fuisse, atque adeo impune eam rejicere & alteri adbare e quem vis potuisse, vel, uti Augustinus &c. ad sensum sustinere & neutram adprobare. Ad testimonium Hieronymi de consensu Occidentalium nihil aliud habet, quod respondeat, quam divinare se non posse, de quibus loquatur, & quinam fuerint hi Occidentales, cum ex Latinis nullum sciat, qui vel Eidem fuerint coætanei, vel ante illum scripserint, præter unum Tertullianum, qui opinionem illam Traducianorum docuerit. Sufficit, Hieronymo non incognitos fuisse. Addit, quamvis Valentini opinio de Creatione visa fuerit esse hæc aperta, propter Augustinum. De Gregorio M. Augustini vestigia sequente movet.

Prodr. Ve.
lit. pag. 34.
& seqq.

Sententiam de Creatione nondum eo tempore in Ecclesia firmatam fuisse. Cetera, quæ prolixius opponit *Noriso*, plus verborum, quam rationum habentia, quanti sint ponderis, ex supra dictis potest constare.

Neque dum satis est de *Anima origine* dictum, post omnes enim, quorum mentio facta, alius occurrit Author, non præmittendus omnino, habens nimirum aliqua, quæ observasse, non planè nullius erit operæ pretium. Est autem *Matthias Hausorius*, Ordinis Francisci, qui in secundâ *Collationum Theologicarum* Parte, quibus *Alesem*, *Bonaventuram*, *Scorum* cum Augustino conciliare tentat, ad hanc Quæstionem notavit sequentia: *Alphonsus à Castro* inter hæreses de Anima excusat traducem animarum ab hæresi, *Primo*, quia non reprobatur ullâ expressa Scriptura Sacra, vel definitione Ecclesiæ; *Secundo*, quia Augustinus non tantum fuit dubius, sed sub hæresi Luciferianorum & Tertullianitarum negat, eos idèd fuisse hæreticos. *Tertio*, quia non tantum Patres Augustino priores, sed etiam posteriores in illâ fuerunt opinione, vel dubio, *Quarto*, quia Thomas non dicit esse hæresin, sed errorem, nec reprobatur ex Sacra Scriptura aut Sacris Conciliis, sed rationibus solis naturalibus. Verum sensus Luciferianorum & Tertullianitarum videtur esse hæreticus, scribit contra ordinis sui Socium *Collator Scotisticus*, quod videlicet animæ traducantur seu generentur per transfusionem, ut ipsum corpus, seu ex Semine materiali, quia hoc est (docere) animam esse materialem, non spiritualement. *Sed*, ita suam exponit mentem de mente Augustini, sensus Augustini neque est hæreticus, nec erroneus, imò verissimus, quod nimirum singulæ rationales animæ creentur quidem ex *nihilo materiae intrinseca*, aut substantiæ propriæ vel alienæ, non tamen ex nihilo corporis humani, sed ex natura & anima *primi hominis*, id est, ad ejus similitudinem & ad exigentiam ac informationem corporis humani, sicque dici possunt traduci naturaliter & exemplariter, *primò*, quia Augustinus sæpè reprobatur traductionem, in sensu Luciferiano & Tertulliano, ut perversissimam; ergò ipse habet sensum longè alium (videlicet) spiritualement. *Secundo*, quia expressè in Epistola ad Hieronymum supponit, animam esse incorpoream, indivisibilem & totam in singulis partibus corporis; ergò non dubitat, quin tota simul producat ex nihilo materiae, & ex nihilo animæ propriæ vel alienæ, sed tantum (annon) ex natura & exemplari animæ primæ. *Tertio*, quia hunc sensum suum satis indicat opere vel Commentario in Genesin, ex quo jam aliqua in medium fuere producta. *Quarto*, quia in Epistola ad Optatum, hanc suam ultimam conjecturam omnibus aliis præterit, utrum ex una animâ hominis primi (singulæ rationales animæ creentur) sicut Deus fingit singulatim facies hominum, ex uno tamen corpore hominis primi, non materialiter, nec causaliter, sed exemplariter. *Quinto*, quia Augustinus ubique proficitur, se non probare traductionem animarum, nisi in sensu necessario ad contrahendum originale peccatum; hic autem sensus est ad hoc necessarius & sufficiens, ab ipso Augustino sæpè expressus & applicatus. Non potest enim concipi, quâ æquitate animæ contrahant originale peccatum, nisi aliquo ex illis modis oriatur ex primo Parente. *Sextò* tandem ex illo Pauli, in similitudinem prævaricationis Adæ, qui est forma futuri, quo Augustinus utitur tam sæpè ad probandam æquitatem DEI in creandis hominibus corpore & animâ similibus Adamo. Ita quidem *Collator Scotistico Augustinianus* vel potius *Augustinianus Scotisticus*, mentem Patris sanctissimi magis involvens, quam evolvens, plusque eam obsecrans, quam illustrans, utut in his etiam tenebris & ex illis aliqui non obscure transpareant Veritatis radii, qui Sententiæ Evangelicorum possunt inservire aliqua ex parte. In genere sufficiat hic iteratò observasse, ex mente *Alphonsi Castrensis*, celeberrimi Sæculo superiori Scriptoris, animæ traductionem, ritè videlicet explicatam, non esse hæreticam, nullibi in Scripturâ vel etiam Ecclesia damnatam, nec quemquam ob ejus defensionem pro hæretico habitum, sed liberè ante & post Augustini tempora defensionem, & non nisi rationibus ex lumine naturali infringendam. An verò *Collator* ex asse mentem Augustini sit adsecutus, nunc prolixè non discutio, sed iudicio Lectoris relinquo, quod ex supra dictis contra Bellarminum non erit difficile. Ea tantum exinde noto, quæ ad traductionem orthodoxè intellectam uberius confirmandam pertinent, videlicet, quod quasi ad mentem Augustini scribit, *singulas rationales animas creari* (forsitan scribere voluit, produci) *ex nihilo materiae intrinseca*, quod vix aliter intellectum voluit, quam si scripsisset, ex nihilo immateriali intrinseco, quia in proximè sequentibus hoc ita explicavit, *ex natura & anima* primi hominis, quod locum non haberet, si animæ à Deo crearentur immediatè, & sic hominū corporibus infunderetur. Atq; hic esse potest *sensus spiritualis*, quem primâ ratione tribuit Augustino, & in secundâ uberius exponit,

Uuu

addito

addito insuper loco in tertia, ubi Augustinus ipse hanc suam sistit mentem, quin etiam in quarta provocat ad auctoritatem Ejus, alibi per comparisonem cum facie corporis eam illustrantis, accedente præsertim in quinta illius sensus necessitate ob originalis peccati contractionem, quæ aliàs non posset concipi, Paulo tandem quoque pondus addente in sexta, cujus auctoritate Augustinus in hæc ipsa Quæstione usus est sæpissimè; quæ omnia & singula, si ex debito attendantur, non parum momenti addunt Sententiæ Evangelicorum de translatione animarum ab Augustino defensæ.

CAPVT DECIMVM QVINTVM & SEXTVM,

De Originalis peccati subjecto.

IN demonstratione, quam hic Bellarminus in se suscepit, ut ostendat, Beatam Virginem Mariam sine peccato originali conceptam esse, tria tractat capita, *primum*, non haberi apud Catholicos (Romano-Papæos) pro re certâ ac exploratâ & Catholicâ Fide tenendâ, Beatam Virginem sine peccato fuisse conceptam; *secundum*, hanc ipsam opinionem non esse ullo modo hæreticam vel erroneam judicandam; *tertium*, non etiam esse temerariam, sed piam admodum & probabilem, atque adeò contrariâ Sententiæ longè probabiliorem. De tertio hoc monet porro, non expectandum esse, ut expressum DEI Verbum adferatur, aut certa aliqua definitio Ecclesiæ, sed probabiles tantum congruentesque rationes adferendas esse, ex Scripturâ, Patribus, consensu Ecclesiæ &c. Has postquam suo adduxit numero, ubi argumenta in contrarium solvere adgressus est, præmisit explicationem, quomodo accipiendum sit, quod dicitur, Beatam Virginem originali peccato semper caruisse. Tribus enim modis, inquit, peccatum primi Parentis cum filiis ejus communicatur. *Primo* dicuntur in ipso Adamo peccasse filii, cum Domini præceptum in Paradiso transgressus est. Et quoniam tunc non ipsi erant in actu, sed in potentia, idè quoque tunc peccatum non actu, sed potentia contraxerunt, siue quod est idem, non in se, sed in Parente peccaverunt, quemadmodum non in se, sed in parente subsistebant. *Deindè* rursus dicuntur in peccato concipi omnes Adæ filii, cum primum fœtus in utero Matris incipit existere, quamvis informis & inanimis. Tameñ enim peccatum propriè non possit esse, nisi in Anima rationali, & fœtus conformati incipiat longo tempore ante animationem; tamen quia tunc reverà homo incipit existere, ratione unius suæ partis, undè filii in uteris Matrum gestari novem Mensibus dicuntur, & pars illa ex natura corrupta originem habet, & vitiosa rectè nominari potest, atque ei ex vi suæ generationis debetur, ut cum primum sortita fuerit Animam rationalem, indè existat homo peccator & Iræ Dei filius, propterea non immeritò dicuntur homines tunc primum in Iniquitatibus generari. *Tertio* denique dicuntur homines concipi in peccato, cum animæ corporibus inspirantur; tunc enim primum incipiunt propriè & re ipsa homines esse & habere voluntatem originali Justitiâ denudatam, à Deo averfam & informem. In applicacione triplicis modi hujus Bellarminus pergit: *Quod primum attinet*, non defunt, qui existiment, Beatam Virginem non peccasse in Adamo; dicunt enim, legem de non gustando ligno Scientiæ boni & mali datam fuisse primo Parenti pro se & omnibus posteris, excepta Virgine Maria, ac proindè Illam, ut erat in lumbis Adami, gustasse quidem cum illo cibum veritum, nō peccasse tamen, quia prohibitio ad eam non pertinebat. *Addit Bellarminus*, Hæc Sententiâ nobis non admodum rura esse videtur, & contrariæ omnino subscribimus. Nam convenit inter Catholicos, Beatam Virginem per Christi Sangvinem verè redemptam esse, & quod Apostolus ait, Christus pro omnibus est mortuus, sine ulla exceptione accipiendum esse. At si Beata Virgo neque actu, neque potentia, neque in se, neque in Parente suo peccavit, quomodo redempta dici potest? Jam *quod secundum attinet modum*, si Beata Virgo non fuit libera à peccato primi Parentis, ut diximus, quatenus erat in lumbis ejus, profectò prima Ejus conceptio similis fuit conceptioni aliorum, Nimirum habuit originem ex natura corruptâ, eiq; ex vi generationis debebatur, ut contraheret peccatum, cum primum ad eam Anima rationalis accederet. *Sed quod tertium attinet modum*, sine peccati originalis maculâ fuisse existimamus animam Beatæ Virginis in ipso etiam primo instanti suæ creationis & infusionis in corpus, ita ut nunquã Persona illa actu existens habuerit peccatû. Atq; hoc solum est, in quo B. Virgo difert à cæteris, qui per Gratiâ Dei, Christi q; passionis meritû à peccato originali fuerunt liberati, quod alii comuniter liberati sint post Nativitatē, aliqui præci ante Nativitatē, sed post animationem; Ipsa sola in ipso instanti animationis. *Hæc Bellarm.* quæ omnindè præmitti debuerunt, ut de Sententiâ, contra quam ex Augustino aginunc debet, Lectori Veritatis studioso eò melius constaret. Videamus ergo, quo

II. Mao-
cab. 7.

II. Cor. 5.